

DANSK CENTRALBIBLIOTEK FOR SYDSLESVIG

Årsberetning 2011

2011 blev et år med mange nye udfordringer. Dansk Centralbibliotek blev valgt som 1 af 3 institutioner til at lave pilotprojekt på en resultataftale med den danske stat for 2011.

En ny, meget lille – less is more - biblioteksfilial åbnede i Slesvig i Slesvighus som 1. etape af en fortløbende udbygning.

Den Slesvigske Samling havde det første hele år som åbent for publikum og samlingen fik en ny medarbejder i foråret 2011.

Et nyt stoppested for bogbussen blev åbnet ved Stadtbibliothek i Kiel i august. Et spændende initiativ i delstatens hovedstad.

2011 blev også første gang Biblioteket gik ind og ansøgte om projekter via Sydslesvig-udvalgets pulje. Biblioteket søgte om "Det gode liv i Sydslesvig", med SSF og SdU som samarbejdspartnere. "Nordens Hus" med Nordisk Informationskontor som partner og "Det åbne bibliotek i Slesvig" et projekt svarende til de "åbne biblioteker" i Danmark. Derudover var biblioteket og forskningsafdelingen parter i en ansøgning om digitalisering af Flensborg Avis.

For anden gang var biblioteket med i EU-udbud på anskaffelser af materialer sammen med de syd- og sønderjyske biblioteker med juristerne i Fredericia Kommunes Indkøbskontor som tovholdere. Et samarbejde med Dansk Skoleforening om EU-udbud af forsikringer med Dansk Skoleforening som tovholder deltog biblioteket også i.

En ny organisation blev indført pr. 1.7. og implementeret frem mod d. 31.12. Formålet med organisationsændringen var bl.a. at samle kræfterne, som har med formidling at gøre og udnytte de kompetencer medarbejderne i hhv. faste biblioteker og mobile enheder har hver især. Formidling fik en ny chef pr. 1. maj.

Implementering af designmanualen med nyt logo blev rullet ud på hjemmeside, i pjecer og foldere, på gavlander meget meget mere.

På det økonomiske område viste der sig store udfordringer i nedadgående retning i 2011. Såvel landet Slesvig-Holsten, kredsen Slesvig-Flensborg samt byen Flensborg stod for alvorlige indgreb i tilskuddet til driften af mindretallets biblioteksvæsen.

Flere ting kunne nævnes sammen med at den daglige drift, hvor betjeningen af publikum i såvel faste som mobile enheder, sikrer publikum forsyningen med læsestof og kulturelle oplevelser, parallelt med udvikling af biblioteksvirksomheden på alle fronter: administrativt, indholdsmæssigt og teknologisk. På personale, IKT- og ledelsessiden gribes muligheden for tværgående samarbejder med henblik på sikring af økonomisk forsvarlighed, stabil drift og effektive løsninger.

Biblioteksbestyrelsen havde 2011 sit sidste funktionsår for valgperioden 2009 – 2011. Det betød at såvel formanden som næstformanden valgte at stille deres pladser til rådighed for en anden repræsentant fra hhv. Sydslesvigsk Forening og Grænseforeningen e. V. Ved årets udgang er der således valgt nye medlemmer til bibliotekets

bestyrelse af disse foreninger. Dansk Skoleforening for Sydslesvig skiftede sin repræsentant i biblioteksbestyrelsen ud i løbet af 2011 og pågældende fortsætter i den nye valgperiode. De resterende foreninger repræsenterer i bestyrelsen, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, Grænseforeningen i Danmark og Sprogforeningen genudpegede deres repræsentanter. Medarbejderrepræsentanterne udskiftes hvert andet år i en fast turnus. Primo januar 2012 konstituerer den ny bestyrelse sig.

Forudsætningen for bibliotekets drift er selvfølgelig den økonomiske ramme til sikring af indhold og udvikling af bibliotekstilbuddet til mindretallet. Landet Slesvig-Holsten vedtog at reducere tilskuddet til Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig med 15 % i budgetårene 2011 og 2012. Kredsen Slesvig-Flensborg slettede tilskuddet til mindretallets biblioteksvæsen fuldstændig fra kulturbudgettet. Men i modsætning hertil kom Kiel by på som indtægtskilde hos biblioteket. Flensborg by gik midt i finansåret ind og reducerede tilskuddet til medier med 40 % pga. et pålæg fra Indenrigsministeriet i Kiel om besparelser. Aldrig har det i de seneste 10 - 15 år været så turbulent at sikre en solid økonomi for biblioteksdriften. Desværre mangler der fortsat en fremtidssikret økonomi, fordi bibliotekerne ikke fik den bibliotekslov for landet Slesvig-Holsten, som SSW fremsatte i Landdagen. Den hviler pt. efter at der har været gennemført høring.

I modsætning til det forventede, har kommunerne givet væsentlig mere i tilskud end budgetteret. Årsagen må nødvendigvis findes i det solide arbejde SSW-politikerne udfører for at få tilskud udbetalt på grundlag af den ansøgning, som biblioteket sender hvert år på grundlag af det eksakte udlån i den enkelte kommune. Det er meget positivt at kunne konstatere den opbakning til mindretallets biblioteksvæsen – dog endnu ikke på ligestillede præmisser.

Et generationsskifte blandt medarbejderne er så småt startet på biblioteket. En konsekvens af de mange ansættelser, som pga. økonomisk forbedrede forhold i 70'erne medførte mange nye stillinger. Disse medarbejdere står nu med mulighed for pensionering efter lang og tro tjeneste. Det betyder, at mange erfaringer forsvinder. Men nye kompetencer er også nødvendige i sikringen af den udvikling biblioteksvæsenet er inde i. Som i det øvrige samfund bliver bibliotekstilbuddet mere og mere digitalt med deraf følgende behov for viden og indsigt både på teknik og indhold i digitale tilbud samt i formidlingen af disse tilbud.

Uddannelseskravene forøges ved stillingsbesættelser, fordi medarbejdere med højere uddannelser er mere fleksible i deres opgaveløsning til gavn for den samlede virksomhed. Ligeledes bestræber vi os i at afløse mange rutinejob med effektive, teknologiske løsninger. Her kan f. eks. nævnes nye indkøbsprocedurer (behold+) samling af indkøb hos få leverandører, selvbetjeningsløsninger o. lign. Ovennævnte forhold medfører naturligt færre medarbejdere.

Styrkelse af medarbejderkompetencer ved at flere medarbejdere uddanner sig på diplom- og masterniveau sætter tydelige spor i udviklingen af bibliotekstilbuddet både indholdsmæssigt i daglige opgaveløsninger, i planlægning af udviklings – og optimeringsprojekter samt i perspektiver for biblioteksudviklingen. Medarbejderne, der uddanner sig på dette niveau, bruger den daglige drift samt ønske om udvikling af nye tiltag som udgangspunkt for deres opgaveløsning i uddannelsesregi, hvilket har en tydelig afsmittende virkning på bibliotekets hverdag (f. eks. LEAN af arrangementer).

Som følge af ovennævnte positive konsekvenser er der også politisk bevågenhed i biblioteksbestyrelsen omkring behovet for stadigt uddannelsesbehov i hele organisationen med henblik på opdatering af faktuel kunnen til den fortsatte drift og udvikling af det moderne bibliotek. Denne mulighed tager medarbejderne godt imod.

Kursuskalender 2011

Titel	Afdeling	Sted
IT-formidlerkurser	Formidling	Vejle
Salgsynlighed	Forvaltning	Vejle
EuropeanaLocal - nationalt møde	Ledelse	Odense
Årets ny faglitteratur	Formidling	Vejle
Temadag om arrangementer	Formidling (2)	Vejle
Konfliktløsning in Organisationen	Bedriftsråd	Undeloh
Mabea - Fleks	Personale (2)	Saarbrücken
Rum for uformel læring	Ledelse	København
Grænseforeningens Sendemandsmøde 2011	Personale	Vejle
Studietur Berlin 2011 (VB-region Midjylland)	Formidling	Berlin
Aktuelle Rechtsprechung zu Arbeitszeitfragen	Bedriftsråd	Kiel
3. Betriebsräte/Personalräte/MAV + JAV-Konferenz	Bedriftsråd	Rendsburg
Neue DGUV Vorschrift 2	Personale	Hamburg
Temadag: No budget - Kommunikation i praksis i bibliotekerne	Ledelse (2)	Vejle
UST. Aktuell - Neue elektronische Rechnung 1/7 2011	Økonomi	Hamburg
UST. Aktuell - Neue elektronische Rechnung 1/7 2011	Administration	Hamburg
Biblioteksudvikling i yderområdet	Formidling	Hanstholm
DB Syd studietur til kulturhuse i København og omegn	Bestyrelse	København
DB Syd studietur til kulturhuse i København og omegn	Ledelse	København
Konference Kultur & Identitet	Bestyrelse	København
Konference Kultur & Identitet	Ledelse	København
Konference Kultur & Identitet	Formidling (2)	København
Konference Kultur & Identitet	Formidling	København
Arbejdsrådsmøde i Den Litterære Institution uss	Formidling	Vejle
Innovativ workshop vedr. kultur i grænselandet 2013 - 2016	Formidling	Sankelmark
Workshop: Optimierung der betrieblichen Praxis	Service	Untermerzbach
Mindfulness i arbejdet	Formidling	Vejle
Axiell Symposium 2011	IKT (2)	London
Ledermøde bibliotek & medier	Formidling	Nyborg Strand
Introduktion til Bogsæsonen	Formidling (3)	Middelfart
Årets ny musik	Formidling	København
Konference. De nye partnerskaber - hvor er grænsen?	Formidling	Roskilde
Ledermøde Vejle CB-område	Ledelse	Skibelund
Arbeitnehmer-Datenschutz	Formidling	Hannover
Aktuelles zum Jahreswechsel 2011/2012	Personale	Hamburg
Årets nye film	Formidling (2)	Vejle

(x) = antal deltagere

Samarbejdet med Bedriftsrådet er i stadig udvikling. Således er der i 2011 blevet diskuteret mange overordnede forhold mellem den daglige ledelse og BR med henblik på fremadrettet at få udarbejdet klare retningslinjer omkring regelsæt f. eks. vedrørende ferie og arbejdstidsplanlægning i form af såkaldte "Betriebsvereinbarungen". Ligeledes har BR deltaget ved ansættelse af nye medarbejdere. Bedriftsrådsmedlemmer deltager løbende i uddannelse indenfor arbejdsret. Samarbejdet med Bedriftsrådet udvikler sig løbende i form af gensidig orientering om tanker og planer fra såvel BR som ledelsens side. En genoptagelse af praksissen med at der gennemføres halvårige møder mellem Formandskab, BR og daglig ledelse vil blive gennemført, når den nye valgperiode for 2012 – 2014 starter.

Organisationen som gjaldt indtil 1.7.2011 var midlertidig. Pr. 1.7. blev der indført en ny organisation – som skulle være implementeret pr. 31.12. Sammenlægning af 4 enheder: Områderne børn, voksen og bogbus samt Information blev til "Formidling". Målet er at udnytte alle tilstedeværende formidlingskompetencer på tværs i organisationen, således at servicen og vidensdeling optimeres.

Område Formidling fik ny chef pr. 1.5.

IKT-området blev styrket 100 % med samme begrundelse som ovenfor nævnt vedr. ændringer i bibliotekets opgavesæt og fremtidig sikring af digital formidling.

Område Service blev udvidet med chaufførerne på bogbusserne for at integrere de medarbejdere, der har kørselsopgaver og dermed skabe fleksibilitet.

Der blev nedsat et Strategiforum, som afløste visionsgruppen, for at sikre viden om fremtidens muligheder og perspektiver for biblioteket.

De gamle faggrupper blev ved samme lejlighed delvis nybesat og nedlagt. Den ny organisation skulle gerne sikre faste rammer i nogle år, idet der er taget udgangspunkt i hidtidige erfaringer, behov for nye udviklingsmuligheder samt det stadige krav om fleksibilitet og effektivitet eller udtrykt på en anden måde: Få mere bibliotek for færre penge på erfaringernes og forventningernes grundlag.

Januar 2011 tog vi hul på at efterleve den første resultataftale med den danske stat. De første erfaringer med at skulle leve op til beskrevne resultatkrav og resultatmål skulle nu høstes. Medarbejderne havde indsat kravene i handleplanerne for året med fristerne i resultataftalen og samtlige krav var opfyldt ved halvårsrapporteringen, mens det ikke stod helt så godt til ved årets udgang. Forklaringen på ikke at have kunne opfylde alle krav 100 % ligger i såvel vakante stillinger som indførsel af en ny organisation, og desværre har 2011 også været et år med usædvanlig meget fravær. Dette faktum er taget op i samarbejde med Bedriftsrådet med henblik på at afdække årsager og finde løsninger.

Resultatkontrakten for 2012 – blev skåret over næsten samme læst - dog med udvidelse af planer for flere år. Resultatkontrakten for 2012 og fremefter var der mere og bredere intern involvering i organisationen omkring end den første (pilotprojekt), hvor de deltagende parter hovedsagelig var på leder og chefniveau pga. tidspres. For årene fremover foreligger nu en fast plan for arbejdet med indholdet hhv. økonomien vedr. udarbejdelse af resultatkontrakt og budget for aktiviteterne. Således kobles resultataftale og budget sammen i ét produkt indadtil for at synliggøre økonomien i de enkelte områder.

Hverdagen

Sikring af den daglige drift med at afvikle 55 åbningstimer i Flensborg både sommer og vinter, 26 / 29 i Slesvig, 24 / 27 i Husum og 8 i Egernførde sammen med to bogbusser i 40 uger/år plus de spontane aktiviteter og 130 arrangementer rettet mod børn og voksne taler sit eget tydelige sprog omkring aktivitetsniveauet suppleret af et stort antal besøgende i alle fysiske hhv. mobile biblioteker.

Med en stor flok samarbejdspartnere, som også skal plejes, uddannelsesaktiviteter og interne møder betyder det at hverdagen opleves aktiv og travl til tider meget travl.

Formidling

2011 har været endnu et år i forandringernes tegn. Et år hvor nyindretningens muligheder virkelig er blevet afprøvet.

Vores brugere er generelt glade for den nye indretning. De bemærker åbenheden, og det at der kommer meget mere lys ind fra alle verdenshjørner. Der er mange faste

brugere, der er glade for at sidde ved læsepladserne mod bibliotekshaven og ved musikområdet.

Nogle brugere har også efterlyst flere siddepladser i området ved vores tidsskrifter og ved de skønlitterære romaner. Denne efterlysning er noget vi konkret via en brugerundersøgelse i 2012 spørger brugerne om og på baggrund af disse resultater vil søge at efterkomme.

Rigtig mange booker vores PCere til Internetbrug. Vi kan registrere en benyttelse på 75-100 % hver dag. Dette er gældende for hele biblioteket. De to Internet PCere, der er til hurtige søgninger og altså ikke skal bookes, der blev sat op i Informationen i slutningen af året, er også taget godt imod.

Vi har løbende en hel del studerende, der slår sig ned ved vores hvide langborde, hvor de arbejder alene eller i små grupper. Der er efterlyst områder med ro for studerende, hvorfor vi har inddraget to kontorer og etableret 2 studierum i forbindelse med udlånet for voksne. Disse endnu ikke indrettede rum har allerede været booket flere gange. Vi forventer øget benyttelse af vores i alt 3 studierum, når det fremstår nyindrettede og bliver markedsført i begyndelsen af det nye år.

Den Danske Trappe er blevet et helt naturligt samlingspunkt ved diverse rundvisninger. Her er der overblik over hele biblioteket og trappen er et fint sted at begynde og evt. slutte, både for børn, voksne og ældre.

Der har været forskellige udstillinger på kilerne, især den store kile ned mod bibliotekshaven. Kilen er fremragende til det, fordi den indrammer en udstilling i rummet og får den til at fremstå professionelt med enkle virkemidler – udstillingen som et rum i rummet. Vi har haft held med at lave udstillinger der løfter et aktuelt tema og som vækker provokation, forundring og dialog. Eksemplet fra sommeren 2011 var sagen med bakterier i tyske grøntsager. Ellers har kilen rummet en udstilling med kreative lysestage-figurer, årets pressefoto og en udstilling med musik instrumenter, nodestativer og naturligvis noder og musikbøger.

Formidlingen af kendskab til IT var i 2011 en del af vores samlede arrangementstilbud. Brugere har været glade for den individuelt baserede undervisning under overskriften "Lær mere om IT". Der er stadig et vist behov for basal undervisning og en mere avanceret undervisning om brugen af e-bøger er der et stigende behov for. Vores erfaringer siger at de individuelle behov dækkes bedst ved bookinger af bibliotekarer med spidskompetencer på et bestemt område. Derfor må biblioteket også ruste sig til at flere medarbejdere vil kunne efterkomme undervisning "on demand" omkring IT i bred forstand. I 2012 sætter vi ind med fokus på intern læring i forbindelse med undervisning i IT.

Med vores organisationsændring pr. 1.7.2011 blandende vi medarbejderne således, at alle blev involveret i busdrift og flere "nye" ansigter fik udlånsarbejde i de fysiske biblioteksafdelinger. Formålet med denne tværgående ændring var at skabe mulighed for at blande og udveksle de forskellige kompetencer, der findes hos medarbejderne hhv. i busdriften og i formidlingen i de fysiske afdelinger. Det er for tidligt at sige, at vi har høstet frugten af denne organisationsændring, men der er kommet "nye øjne" på forskellige områder af vores biblioteksvirksomhed, og alene det, bringer sammen med en indsats for øget intern videndeling, muligheden for udvikling og nytænkning ind.

Pr. 1.8.2011 åbnede Slesvig-filialen i nye, væsentlige mindre rammer. Filialen ligger i Sydslesvigsk Forenings nyrenoverede "Slesvighus". Filialen blev indrettet med udgangspunkt i det samme koncept som hovedbiblioteket i Flensborg med henblik på at skabe sammenfald i brugernes oplevelse af at komme ind i biblioteksrummene under Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Filialen er blevet vel modtaget og der

arbejdes på at udvide åbningstiden i form af selvbetjening (projekt 2012). Der er visse udfordringer i at afholde arrangementer for såvel børn som voksne i så lille et lokale i forhold til de tidligere rammer.

I slutningen af august åbnede vi en ny holdeplads i Slesvig-Holstens hovedstad Kiel. I et tæt samarbejde med Stadtbibliothek lykkedes det at få en velplaceret holdeplads lige ved Stadtbibliothek. Allerede ved åbningen, som blev foretaget af generalkonsul Henrik Becker- Christensen og kulturdecedent Gert Meyer var der pænt fremmøde. Fra brugerne af stoppestedet har der lydt mange positive tilkendegivelser om oprettelse af dette stoppested.

Designmanualen er blevet rullet synlig ud i 2011. Medarbejderne har fået nye skilte med kileskriften, brevpapir er udformet med udgangspunkt i den nye fleksible designmanual. Hjemmesiden er omlagt med ny farve, kiler og ampersand (&). Lånerkort, pjecer, arrangementsfolder og gavlander er udstyret med kiler og De Slesvigske Løver, ligesom udskiftning af skiltningen er påbegyndt på udlånsetagen og denne udskiftning vil fortsætte rundt i huset gennem de kommende år i takt med de økonomiske muligheder.

PR-udvalget arbejder videre med designmanualens muligheder både internt og eksternt samt på merchandises. Der er mange gode idéer i spil – og så må de komme efterhånden som der prioriteres økonomi til disse formål, gerne i sammenhæng med at nå nye målgrupper og/eller præcisere tilbuddene til bestemte målgrupper.

Arbejdet med udbredelse af forståelse for bibliotekets fortælling som blev vedtaget sammen med designmanualen foregår som et projekt med virkning såvel indadtil som udadtil. Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen indenfor denne ramme imødeses med forventning primo 2012. Koblingen med personale dagen "Den sælgende kollega" og uddannelsesambassadørerne i 2012 forventes at bringe tanker om, at et bibliotek hele tiden står og sælger et produkt til en kunde kommer helt ind under huden på hele personalet. "Den sælgende kollega" sammen med bibliotekets serviceord skaber dialogen om god service, åbner muligheder for sidemandsoplæring og dermed vidensdeling til gavn for "salget" af det samlede bibliotekstilbud, hvilket er nødvendigt set i lyset af at biblioteket hele tiden er i konkurrence med Google, andre kulturtilbud, internettet, & meget mere.

Åbningen af Den Slesvigske Samling i efteråret 2010 og en ny medarbejder med mange gode idéer omkring formidling og markedsføring af samlingen har vist sig at være en succes omkring bibliotekets forpligtelse i forhold til kulturarven.

En fast synlig person i samlingen tiltrækker og udvider publikum. Mange kontakter og et stort netværk i den faglige verden i såvel danske som tyske sammenhænge medfører stor ekstern interesse samt flere besøg. Den eksterne markedsføring, som er gennemført af Den Slesvigske Samling har båret tydelig frugt i form af et forøget udlån fra samlingen i forhold til året før.

Vilje til at indgå i projekter med Syddansk Universitet som et hjørne af Europeana.local åbner nye veje til formidling af samlingens indhold. Projektbeskrivelsen Slesvigiana, som Syddansk Universitet står for sammen med Forskningsafdelingen og Den Slesvigske Samling peger ligeledes ud ad med det formål at få flere og bredere målgrupper. Det samme gør sig gældende for deltagelse - på opfordring - i Historisk Atlas.

Ét ud af mange foredrag har desuden medført kontakt til foreningen 'Slesvigsk Samfund', som finansierer digitaliseringen af samlingens mest betydningsfulde kartografiske værker:

Caspar Danckwerth / J. Mejer: Neue Landesbeschreibung der zwey Herzogthümer Schleswich und Holstein: zusambt vielen dabey gehörigen neuen Landcarten. Slesvig 1652.

Erik Pontoppidan / Hans de Hofman: Den danske Atlas eller Kongeriget Dannemark: Tomus 7: Ductaus Slesviciencis. Slesvig/Sønderjylland. 1763.

Samlet set repræsenterer disse to værker en uvurderlig stor topografisk, kartografisk og historisk værdi. Især i digitaliseret form, vil deres brugsværdi - ikke mindst ifm. komparative studier - være uovertruffen.

Fra nu kun nødtigt at blive udleveret til enkelte lånere under visse forbehold, vil begge værker være til gavn og nytte for studerende og forskere i århundreder i digitaliseret form, uden at påføre originalerne yderligere slitage.

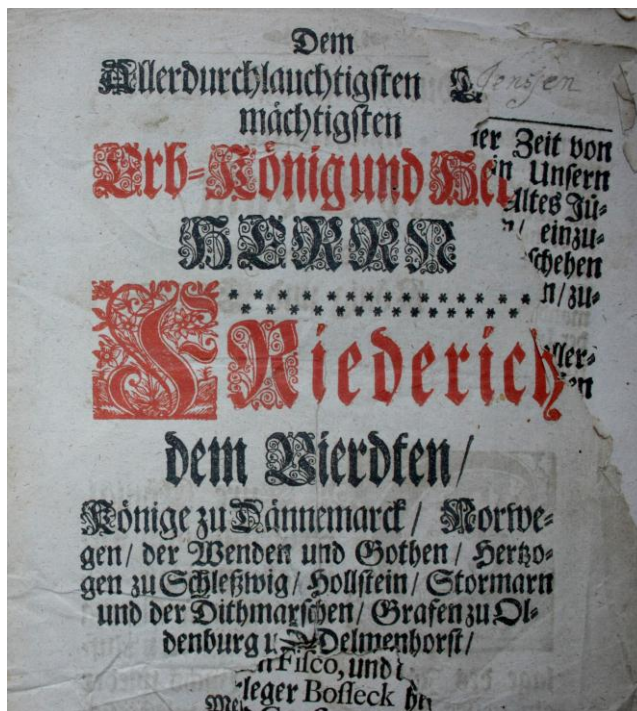
Derudover er det lykkedes at få projektmidler fra Kulturministeriet i Kiel til restaurering af fire værker:

Cypäus, Johannes Adolf: Annales Episcoporum Slesvicensium. Köln 1634.

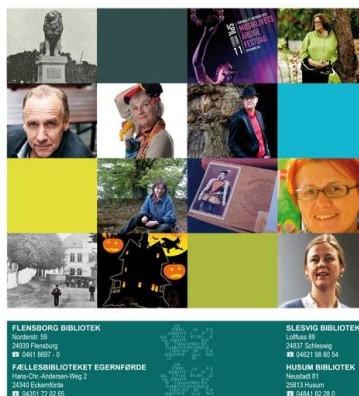
Pontoppidan, Erich: Anweisung zum Erkenntnis der Wahrheit zur Gottseligkeit, in einer deutlichen, kurzen, doch zulänglichen Erklärung über des seligen D. Mart. Luthers kleinen Catechismus. Flensburg 1780.

Bugenhagen, Johannes: Chrislyke Kercken-Orderinge / De yn den Fürstendömen Schleswig/Holstein etc. Schal gehalten werdenn. Schleswig 1601.

Das Juetische Low- oder Rechtsbuch. Flensburg 1717.

Dansk Fotomuseum har skænket kopier af 16 billeder fra 1864, som nu hænger i Samlingen til glæde for den daglige udsmykning og som muligt samtaleemne, når der er rundvisninger og eller biblioteksorienteringer.

Et arrangementsprogram bestående af 130 tilbud på årsbasis er blevet afviklet. Arrangementer til målgrupperne børn, voksne, uddannelsessøgende, historisk interesserede, musikinteresserede, litteratur – og kunstinteresserede & meget mere er tilbuddet fra biblioteket – oftest i samarbejde med én eller flere andre danske organisationer, foreninger eller institutioner.

Erfaringen viser at sådanne samarbejder medfører en bredere markedsføring, udvikling af arrangementerne og flere deltagere. Et mål – partnerskaber – der i biblioteket vil blive arbejdet videre med i de kommende år omkring oplevelser i biblioteket.

Spontane aktiviteter forekommer også for at få afprøvet en idé. Her kan nævnes 6 lørdage på Willy-Brandt-Platz i sommerferien sammen med Flensborg Avis. Her stod medarbejdere fra Flensborg Avis og biblioteket med bogbussen som blikfang og fortalte om mindretallet, danskurser, Flensborg Avis og biblioteket og dets tilbud. 400 mennesker fik en spontan og umiddelbar kontakt med mindretal, bibliotek og mindretallets avis. Dette spontane indslag planlægges udviklet til noget mere målrettet både på målgruppe- og indholdssiden - og gerne med inddragelse af andre mindretalsorganisationer.

Kulturnatten på Christiansborg har biblioteket deltaget i mange år. I 2011 medførte det et kritisk blik indadtil, således at der mellem flere mindretalsparter blev startet på overvejelser omkring udvikling af et koncept til Kulturnatten.

Projektansøgninger til udvikling

”Det gode liv i Sydslesvig” er, som ved andre projekter, et sted, hvor mindretallets biblioteksvæsen er blevet inviteret med, fordi de sydslesvigske bogbusser har nogle brede og spændende erfaringer med brug af bogbusser i kulturformidling. Bibliotek og Medier, nu Kulturstyrelsen, er ejer af projektet og i Sydslesvig er Dansk Centralbibliotek sammen med Sydslesvigsk Forening og Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger i gang med at udvikle forskellige kulturelle oplevelser, hvor bogbussen, kulturforeningen og ungdomsforeningen er involveret. Dette går rigtig fint i spænd set sammen med den medarbejder, der pt. uddanner sig indenfor oplevelsesøkonomi. Også her bruges daglige udfordringer til at finde løsninger i opgaverne i uddannelsen.

Projekter har gennem flere år været vejen til at få ekstra midler til udvikling af virksomheden. I 2011 har biblioteket lagt billet ind på 3 projekter vedr. ”det gode liv i Sydslesvig”, ”det åbne bibliotek i Slesvig”, og ”Nordens Hus” integreret i biblioteket på Nørregade 59, Flensborg – et samarbejde mellem bibliotek og Nordisk Informationskontor med henblik på at udvikle det nordiske perspektiv i samarbejde

internt i mindretallet, grænseoverskridende og sammen med tyske parter samt sponsorer og nye private partnerskaber.

Desuden er Forskningsafdelingen og Den Slesvigske Samling part i en ansøgning vedr. digitalisering af Flensborg Avis fra 1869 til nu med henblik på optimering af formidling af kulturarven.

I administrationen startede projektet elektronisk journalisering i 2011. Starten gik med henblik på at få elektroniske postlister, fælles adgang til bestyrelsesmateriale og sidst men ikke mindst elektroniske fakturaer. Her er målet bl.a. at effektivisere arbejdsgangene og sikre genfindning af fakturaer ved indscanning.

Allerede fra starten af dette projekt ses en 2. etape indeholdende personalemapper, kontrakter, serviceaftaler & meget mere. Et sådant projekt koster meget tid i indkøringsfasen, men på lang sigt effektiviseres processer og adgange til information til glæde for vidensdelingen i organisationen.

En ny udgave af Navision blev taget i brug i 2011 i bogholderiet. En opdatering, der blev vanskeliggjort af, at der var sparet på opdateringer, siden MAVISION blev taget i brug som bogføringssystem. Derfor blev det næsten en fuldstændig omlægning med et utal af ændringer i håndteringen af bogføringen. Den erfaring betyder at det nu er besluttet, at SSF, SdU og DCB løbende opdaterer NAVISION, så fremtidige opdateringer ikke opleves som en helt ny verden.

Parallelt med ovennævnte arbejde, samt den daglige afvikling af bogholderiet, er der lavet udviklingsarbejder på tilpasninger i forhold til den komplicerede plan for afvikling af moms, som DCB er nødt til at have for at kunne leve op til regnskabsmæssige krav i forhold til tyske hhv. danske myndigheder.

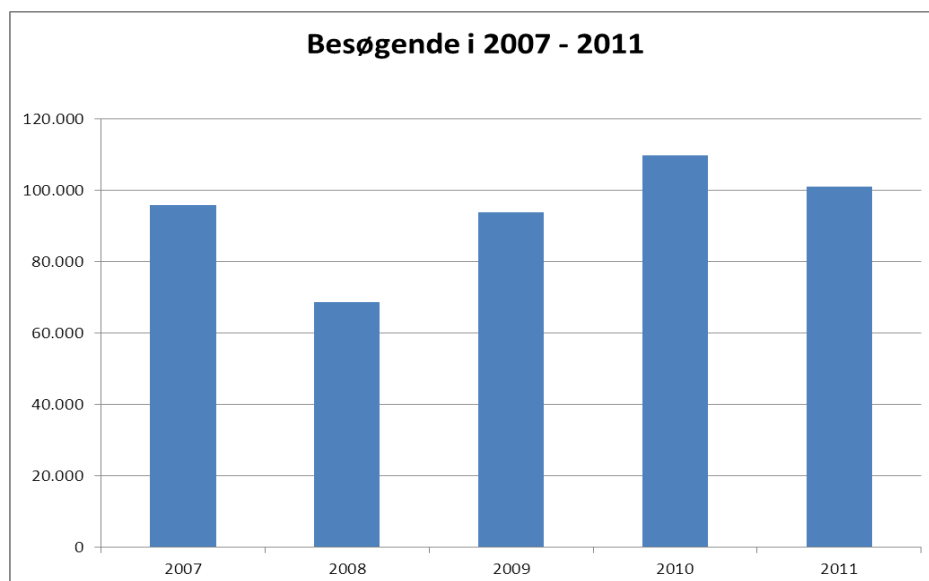
Det har været muligt at gennemføre uden ekstra personale, fordi der tidligere er gennemført effektive løsninger på andre opgaver indenfor bogholderi.

Biblioteket i tal

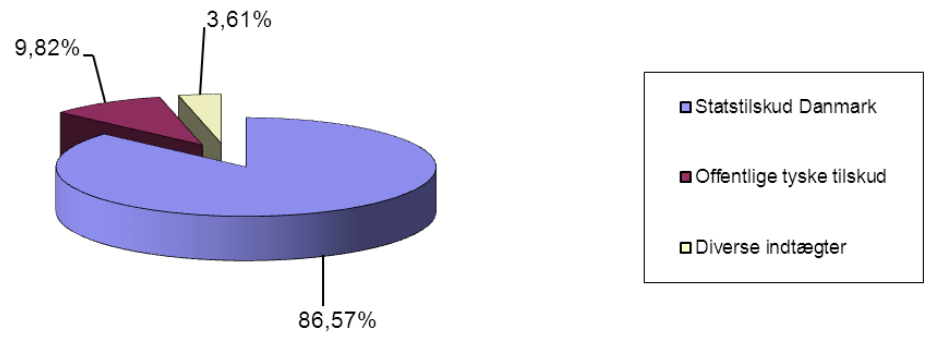
Biblioteket i tal er som mange af ovennævnte forhold også med til at dokumentere aktiviteterne på kvantitativ måde.

Udlånet har samlet set været stigende – og det til trods for nedlæggelse af en filial. Det er påfaldende at udlånet i bogbusområdet er faldet, men det kan tillægges den kendsgerning at betjeningen er blevet fordelt på samtlige medarbejdere og ikke kun varetages af få mennesker med et meget direkte kendskab til den enkelte børnehave, skole eller private låner på ruten.

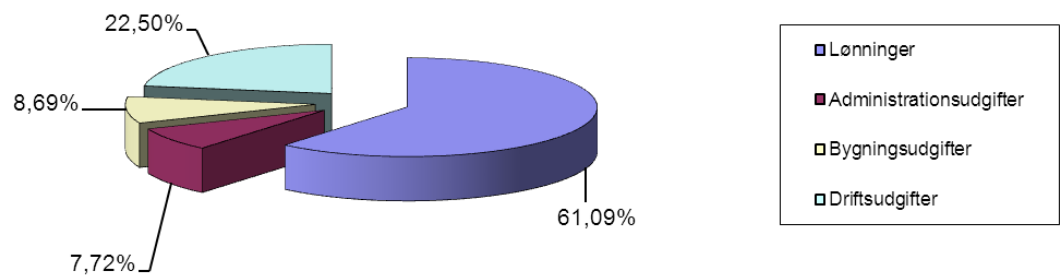
Besøgstallet er registreret i Flensborg, som er 101.023 og i Husum er det 5.763 og fra 2012 vil det også gøre sig gældende for Slesvig for hele året.

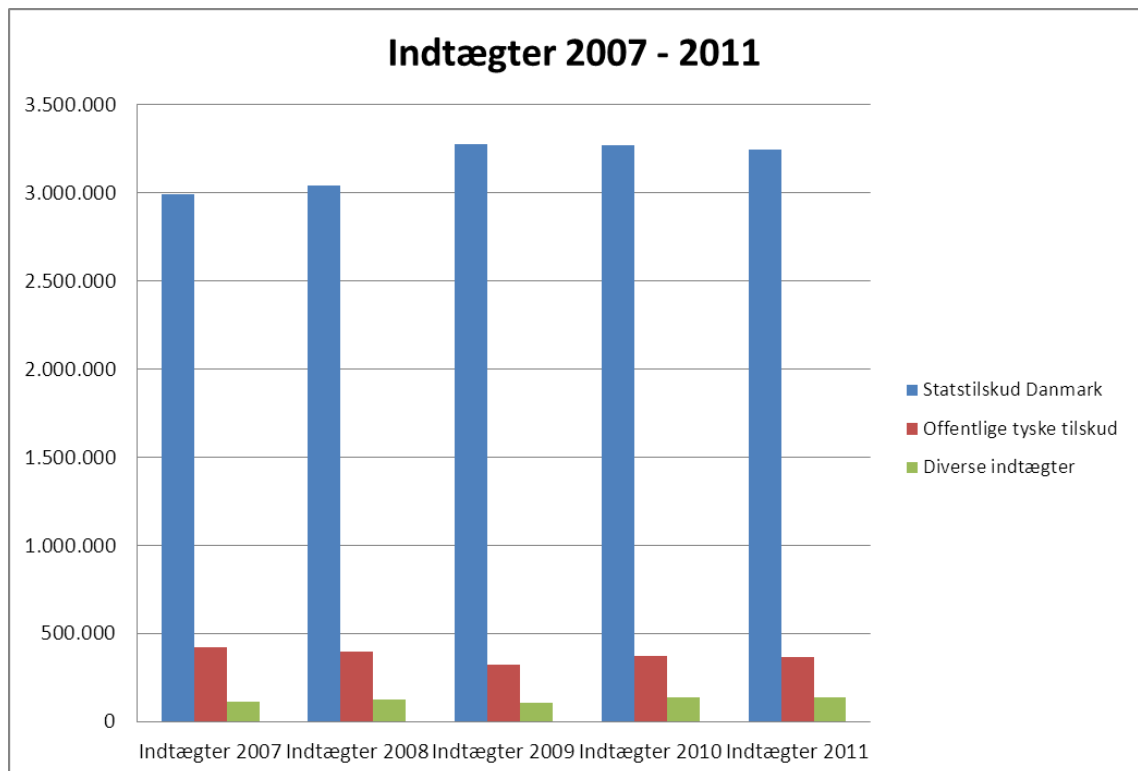

Indtægter 2011

Udgifter 2011

Mange bolde i luften, medarbejdere på uddannelse, forandringer her og der og alle vegne fagligt, personligt og organisatorisk kan godt tage pusten fra en organisation. Af og til er det også blevet snappet efter vejret ☺. Derfor er der netop også grund til at sige medarbejderne tak, fordi de har holdt boldene i luften: Den daglige drift, udviklingen, kompetencetilegnelsen, levet op til nye krav, deltaget i spontane idéer og også været der for publikum.

Resultatkontrakten fra 2013 vil blive 3 – årig og dermed forventes at vi nu er nået dertil, hvor den langsigtede planlægning vil lette de krav, der kommer til at ligge i den sammenhæng. Men fra vore finansieringskilder forventes der fortsat at være et krav om løbende nytænkning, krav om nye løsninger på traditionelle opgaver, mere fokus på brugernes behov og krav til den digitale side af biblioteksvirksomheden. Det er nok urealistisk at forestille sig muligheden for at tage det lidt med ro efter et meget højt aktivitetsniveau? Men glade og tilfredse brugere, politisk forståelse for bibliotekssagen og intern vilje til nytænkning får hjulene til at køre fremad.

Studieafdelingen (uddrag af Lars Henningsens samlede årsberetning)

Året 2011 brød på flere måder med vante traditioner i de seneste år. For første gang blev gennemført en bogudgivelse i nært samarbejde med kollegainstitutionen i det tyske mindretal i Nordslesvig. Årets anden bog henvendte sig specielt til den tyske flertalsbefolkning. Begge dele var på en måde noget nyt, men var samtidig i tråd med tankegangen ved Studieafdelingens grundlæggelse i 1963: Ønsket om at lade den danske stemme komme frem i forskning og formidling af grænselandets historie. Indtil blev året præget af et indsatsområde, som netop nu står i fokus i alle arkiver: Digitalisering. Af betydning for fremtiden var desuden et gruppearbejde, som blev indledt omkring afdelingens fremtidige vedtægtsforhold. Sidstnævnte vil inden længe sætte skel i afdelingens historie.

Publikationer og forskning

Årets tilvækst på udgivelseslisten omfattede to nye bogtitler. Den 5. april blev bogen *Zwischen Grenzkonflikt und Grenzfrieden. Die Dänische Minderheit in Schleswig-Holstein in Geschichte und Gegenwart* (340 sider, 214 illustrationer) præsenteret ved

et pressemøde på Landesarchiv Schleswig-Holstein i Slesvig. Bogen er en tysk udgave af den sammenfattende Sydslesvig-historie på dansk, som udkom i 2009, og henvender sig til den tysksprogede flertalsbefolkning.

Årets anden bogudgivelse *Stemmer fra mindretallene/Stimmen aus den Minderheiten – en interviewbog/ein Interviewbuch* - (381 sider, ill. og indbundet) var i endnu højere grad udtryk for et nybrud. Bogen blev udgivet sammen med Studieafdelingens kollegainstitution i Nordslesvig, 'Archiv/Historische Forschungsstelle der deutschen Volksgruppe in Dänemark', og blev præsenteret i det tyske mindretals hovedsæde Haus Nordschleswig i Aabenraa den 8. december.

De to bøger havde formidlingskarakter. De blev modsvaret af mere grundlæggende forskningsarbejde. Ph.d. studerende Karsten Merrald Sørensen's projekt 'Kirkebrug i Slesvig 1600-1850' blev ført planmæssigt fremad, et semesters undervisningsforpligtelse på Aarhus Universitet blev afviklet, og der blev givet videnskabelige oplæg på flere universitetskonferencer i ind- og udland. Lars N. Henningsen publicerede det første resultat af sine undersøgelser omkring liturgistriden i Slesvig i 1790'erne. Allersidst på året blev der udarbejdet manuskript til den bogdokumentation af Istedløvens restaurering og genopstilling i september 2011, som er planlagt til 2012 sammen med Stadtarchiv Flensburg.

Samlingerne

Året bragte en pæn tilvækst til Arkivet, i alt 38 enkeltafleveringer eller 21 løbende meter. Også særsamlingerne voksede. Billedarkivet blev øget med ca. 6.800 positiver og dias, filmarkivet med 50 film og lydarkivet med 175 optagelser på lydbånd og DVD.

Formidling

Serien af 'Værkstedsaftener' blev fortsat over tre aftener, og mindre udstillinger blev vist i DCB's lokaler. Mindst 55 gange var der bud efter afdelingens medarbejdere til foredrag i foreninger og institutioner i Danmark og Slesvig-Holsten. I forbindelse med den landsdækkende danske 'Arkivernes dag' 12. november blev der arrangeret åbent hus med rundvisning i magasinet, bog- og plakatsalg, præsentation af arbejdet med at forberede dvd-filmudgivelsen m.v. Ønsket om bedre formidling var også motivet til at indlede en omfattende onlinepræsentation af afdelingens bøger på hjemmesiden. Ved årets udgang var 52 af samtlige 82 bogudgivelser tilgængelige til læsning og download på hjemmesiden.

Hele årsberetningen kan ses på hjemmesiden www.dcbib.dk/